

věd. Doktorátové zkoušky by se skládaly na pražské technice. Podmínkou je úspěšné složení rigorosa a podání disertace. vr.

Ze Sociálního ústavu. Dne 13. října 1932 přednášel poslanec Dr. J. Macek na thema »Paradoxa dnešního hospodářského rádu«. Přednášející pojednal o paradoxech současného hospodářského rádu a poukázal na jednotlivé konkrétní jevy. — Dne 3. listopadu 1932 přednášel doc. Dr. Václav Verunáč »O hospodářském plánu«. Hospodářský plán u nás je uskutečnitelný bez ohledu na to, do jaké míry snižuje se vliv soukromého vlastnictví. Uskutečňování musí se dít po etapách a za splnění určitých předpokladů rázu mezinárodního i rázu vnitřně organizačního. Dnešní hospodářství je prostoupeno velmi zřetelně prvky hospodářství plánovitého. Zásahy veřejné moci projevují se jako sociální nutnost, jako důsledek nevyrovnaných sil a zájmů v dnešní formě hospodářství. Tyto zásahy mají být ovládnuty rozumným plánem. Hospodářský plán dá se realizovati hlavně ve veřejném hospodářství, dále v těch odvětvích hospodářských, která mají dnes určitý stupeň společné organizace a společného řízení. Veškeré tyto plánovité akce bude třeba koordinovati. Je proto třeba zříditi ústředí, v němž by se soustředily všechny podněty a kde by se připravily všechny předpoklady pro zpracování dlouhodobého hospodářského plánu, který je ovšem také vázán na určitou stabilisaci mezinárodního hospodářství. Za účelem získání materiálu musí být organizována statistická služba. Řečník pokládá za zcela jasné, že bez takové vrcholné objektivní a vědecky vedené regulace se hospodářství neobejde. Hospodářský plán nesmí být ovšem věcí politických ambic, nýbrž věcí vědeckého přesvědčení. Devisou nového hospodářského života musí být »plán a kontrola«. Po plánu voláme u nás soustavně od roku 1925 a volání to je čím dál tím intenzivnější. — Dne 10. listopadu 1932 přednášel ředitel Mezinárodního úřadu práce H. B. Butler »O sociálních hlediscích světové krise«. O této přednášce jsme referovali na str. 86. minulého čísla tohoto ročníku našeho časopisu. — Dne 17. listopadu 1932 přednášel Dr. Otto Neurath, ředitel »Mundanea«, mezinárodní organizace pro statistiku pomocí obrazů, »O mezinárodní statistice pomocí obrazů«. Ve své přednášce, kterou řečník doprovázel světelnými obrazy, pojednal o zásadách a významu metody statistiky pomocí obrazů. Tato statistická metoda vyjadřuje pomocí většího množství znaků větší množství předmětů. Souhrn znaků je obsažen v universálním slovníku, který je pro všechny země. Přednášející ukázal, jak se mají čísti hotové statistické obrazy a jak působí v rámci lidové výchovy a školního vzdělání. — Dne 24. listopadu 1932 přednášel zplnomocněný ministr Zdeněk Fierlinger »O dějinném významu ruské revoluce«. O významu ruské revoluce pojednal hlavně po stránce vývojové, hospodářské a sociální. Za nejsvětější bod ruské revoluce považuje snahu o kulturní povznesení proletariátu. Dr. Jindřich.

»Sociální pojištění v krizi« bylo thema přednášky, kterou proslovil dne 12. prosince 1932 v České společnosti národohospodářské Dr. VI. Klumpar, ředitel Ústřední sociální pojišťovny. Přednášející uvedl, že jednotlivá odvětví sociálního pojištění netrpí krizí stejně. Neivíce je dotčeno pojištění nemocenské a hornické. Počet dělnictva nemocensky pojištěného činil roku 1929 2,506.000, v roce 1931 2,313.000, průměr za měsíc červen poklesl od roku 1929 do roku 1932 o 430.000. Také započítatelná mzda podstatně klesla. Neutěšená finanční situace nemocenského pojištění netkví jenom v hospodářské krizi, nýbrž daleko hlouběji. Již zákonem z roku 1924 bylo stanoveno u nemocenského pojištění pojistné příliš nízké, takže nemocenské pojišťovny ztrávil v letech konjunktury své rezervní fondy. Úspory na straně výdajové se provádějí, úspory na osobních nákladech nemají však zdaleka toho významu, jako na př. v rozpočtu státním, a dalších úspor věcných lze sotva již docílit. A tak nezbyvalo nic jiného, než zvyšování pojistného, které naráží na námítky právní i hospodářské. Jediným trvalým východiskem z této situace je novelisace zákona, která ovšem bude vy-

žadovati oběti na straně zaměstnavatelů i zaměstnanců. Léčebná péče nesměla by tím být dotčena, neobejdeme se však bez snížení peněžitých dávek při krátkodobých nemocech, které nezasahují hluboko do hospodářského života dělníků. Přes to bude potřeba, aby nynější zvýšené sazby zůstaly na dnešní vyšší úrovni stabilisovány. Novelisace v tom směru je naléhavá, v další etapě bude potom účelno provést podstatné zjednodušení dnešní konstrukce vybírání pojistného, a to patrně vybíráním určitého procenta z vyplacených mezd.

V nejhorší situaci je starobní a invalidní pojištění hornické, poněvadž zákon z roku 1922 nepostaral se o řádnou úhradu. K tomu přistoupila krize, která srazila počet aktivních pojištěnců ze 138.000 v roce 1929 asi na 110.000. Komise dosazená ministerstvem veřejných prací za předsednictví prof. Dra Schönbauma k novelisaci tohoto pojištění bude mít těžkou úlohu.

Pojištění úrazové je krisí dotčeno jen málo. Novelizace úrazového pojištění nebylo by třeba z důvodů sanačních, nýbrž aby byla provedena valorisace dávek (dosud se poskytují jen drahotní přídavky). Ve veřejnosti je hodně diskutována otázka sloučení pojištění úrazového s pojištěním invalidním a starobním. Ponechalo-li by se pojištění úrazové i invalidní a starobní na dnešních základech došlo by pouze k sloučení administrativnímu, které by nemělo velkého dosahu. Kdyby se ovšem podařila v budoucnosti důkladná reforma a zjednodušení sociálního pojištění, bylo by připojení úrazového pojištění účelné.

Dělnické pojištění invalidní a starobní trpí hospodářskou krisí poměrně méně, neboť je dlouhodobé a dávky závisí na pojištěné době a výši pojištěné mzdy. V příjmech se ovšem dnešní krize jeví takto: předpis Ústřední sociální pojišťovny na pojistném, který činil v roce 1929 Kč 635.000.000.—, bude činit v roce 1923 jen asi Kč 500.000.000.—. Na novelisaci pojištění invalidního a starobního pomýšlí se zejména proto, aby bylo provedeno zlepšení dávek v tomto odvětví, současně s novelisací pojištění nemocenského tak, aby celková sociálně politická hodnota obou těchto pojišťovacích odvětví, jako celek neutrpěla. Dojde patrně k tomu, že starším osobám, které dosud byly postiženy tím, že pojištění platí až od roku 1926, budou důchody zlepšeny.

Pensijní pojištění může pojištěnce uspokojiti. Námitky proti jeho matematickým podkladům byly vyvráceny. Uvažuje se jen o některých změnách, které mají přinést v podstatě jeho zlepšení.

Přednášející zdůraznil na konec nutnost odborné přípravy novelisace a kooperace mezi odborníky a politiky. Mluví-li se tolik o hospodářském plánu, bylo by v prvé řadě nutno, abychom měli plán v oboru veřejné správy, tedy v tomto případě v oboru pojištění sociálního a provedli potřebnou reformu postupně v účelných etapách.

Dr. Jindřich.

Nový polský exekuční řád. Dnem 1. ledna 1933 je v Polsku usku-
tečněna nová unifikace v oboru civilního řízení soudního; na celém území státním¹⁾ začíná platit jednotný exekuční řád, který s nově projektovanou úpravou nesporného řízení a civilním řádem soudním má tvořiti společný zákoník.

Nový exekuční řád (Prawo o sądownem postępowaniu egzekucyjnym) o 357 paragrafech obsahuje v první části všeobecná ustanovení, v nejobsáhlejší části druhé podrobné předpisy, které upravují způsob soudní exekuce v jednotlivých případech zejména odlišně pro movitosti a nemovitosti, a závěrečný oddíl třetí stanoví formy a prostředky zajišťovací.

Poněvadž řízení exekuční bylo různě normováno v jednotlivých oblastech polského státu, uváděcí předpisy k tomuto zákonu obsahují

¹⁾ Kdy u nás bude konečně uzákoněna unifikace, která jest nutna jak pro řádný chod správy soudní, tak pro potřebu občanstva?